

Gospodarske.

Hrošči izvrstno krmilo za kokoši. C. kr. željni kulturni inšpektorat nam javlja: V sedanji dobi je vse polno hroščev, kajti letos imamo takovano hroščevno leto. Hrošči so veliki skodljiveci poljedelca, vrtnarja in gozdarja, tegadelj jih je čim bolj uničevati. Hrošči dajo pa posebno krmilo za kokoši in se je tega krmila ravno sedaj umetno posluževati, ko manjka drugega krmila. Za kokoš zadostuje na dan 10 do 20 živih hroščev ali 10 do 15 gramov posušenih. Več živih hroščev ni umestno dajati. Najbolje je hrošče zgodaj zjutraj z dreves strositi, jih v žakej pobrati in potem s kropom uničiti. Potem se jih posuši na solnec docela, da se lahko leta shranijo.

Vojno posojilo.

Cesarski namestnik grof Clary nam piše: Vnovič in če Bog da zadnjikrat, se stavi v tem strašnem boju na neodvračljiva dolžnost, da damo državi na razpolago finančne sredstva, ki jih rabi, da uskljeno nam vojsko častno dokonča, kakor je vredno neizmernih žrtv, ki so jih doprinesli narodi monarhije na mejtu in krvi v treh težkih bojnih letih.

Nevarljiva znamenja govorijo za to, da mir ni več daleč, treba je pa še na fronti in v zaledju hrabro vstrajati v boju, da naši mnogobrojni in mogočni sovražniki uvidijo, da se jim nikdar ne bo postrečilo, našo državo — kakor so nameravali — razbiti.

S blidnim prečakovanjem so ob začetku tega leta zavrnili univrsino ponudbo, ki smo jo mi in naši zveste zaveznički odkrito in pošteno stavili, da napravimo konec nadaljnemu brezvsepnemu prelivanju krvi. Še enkrat so zbrali vse svoje moći, da premenijo vojno srečo in nam izigrajo velike vojaške vspehe, ki smo jih v trdih bojih priborili.

Tu je vstopila v Rusiji nova moč na krmilo, rusko ljudstvo je vzele samo svojo usodo v roke, zavrnulo je zavejalne namene svojih dosedanjih mogovitev in je tako odstranilo največjo oviro pravičnega miru.

Naše neprimočrane hrabre čete klubujejo na vseh frontah navduša sovraža in močne, prosti razpoložne moći stope dobro oborožene in na boj izurjene, pripravljene za obrambo kakor za napad.

Na zapadu napadajo Anglezi in Francuzi z velikanski močmi že več tednov zmanj nemško neprodirljivo črto, strašno težki boj ima prestati sijajna nemška armada v tej največji bitki svetovne zgodovine, toda njen neprimačravnost se jasno kaže in na tem tudi ne more noben spremeni sebično, pod pličem idealom dobrovoljnika se skrivače pridruženje Amerike k našim nasprotom.

Proti smrti pogumno in točno izvršujejo naši in nemški podmorski čolni velikansko načelo prekinjenja pomorskega prometa naših sovražnikov. H kateremu naš je prisilila potreba, in že se obrača orotje lakote, ki bi naj nas premagalo, proti svojim lastnim povrzočiteljem.

Mi hočemo in bomo vstrajali in ne bomo našakopali krivde, da je dragocena kri naših narodov zastonj tekta. Novo potrjenje te neomajne volje se pa naj pokazuje v podpisovanju 6. vojnega posojila.

Nacin 6. je podoben 4. in 5. vojnemu posojilu, le da so podpisovalni pogoji deloma še ugodnejši.

Podpisati le mogoče kakor se izbere:

1. 40-leto davka prsto 5%/-no državno posojilo v kosih po 50, 100, 200, 1000, 10.000 in 20.000 K. Obresti od kosov po 50 K se bodo za nazaj izplačevali v celoletnih obrokih dne 1. aprila vsakega leta, obresti od večjih kosov v polletnih obrokih dne 1. aprila in 1. oktobra vsakega leta. Posojilo se bodo vrativalo v letih 1923 do 1957 na temelju izrebanj. Vrativalo se bo celo imensko vrednost, med tem ko znaša podpisovalna cena le 92,50 od 100.

2. Davka prsto 5%/-ne državne zakladnice v kosih po 1000, 5000, 10.000 in 50.000 K, ki se jih bo izplačalo dne 1. maja 1927 po polni imenski vrednosti. Podpisovalna cena je določena s 94 od 100, obresti se bo naknadno izplačevalo v polletnih obrokih dne 1. maja in 1. novembra vsakega leta.

Ker so se poslovnične za podpisovanje odrekle 1%/-nemu plačilu, znaka cena 6. vojnega posojila celo je 92 K. oziroma 93,50 K za 100 K.

Ce se poštevira, da se bo vojno posojilo svoječasno vracevalo po polni imenski vrednosti, se vplačana glavnica sledi obrestuje: a) pri 40-letnem državnem posojilu: v slučaju izplačanja leta 1923 7,29%, v slučaju izplačanja leta 1927 6,69%, v slučaju izplačanja leta 1932 6,39%, v slučaju izplačanja leta 1937 6,25%, v slučaju izplačanja leta 1942 6,17%, v slučaju izplačanja leta 1947 6,13%, v slučaju izplačanja leta 1952 6,09%, v slučaju izplačanja leta 1957 6,07%; b) pri državnih zakladnicah 6,40%.

Podpisovalni rok se je pričel dne 10. maja 1917, in se konča dne 8. junija 1917, ob 12. uri opoldne.

Priglasiti se mora pri vseh poštnih uradilih, davkarjih, bankah in hranilnicah, kjer je dobili tudi raznčasne pojasnila. Vojnopravilne papirje kot take je mogoče uporabljati za plačevanje davka od vojnih dobščkov. Prodaja vojnega posojila je tudi že med dobo njegovega obteka vsakomur po vseh denarnih zavodih mogoča.

Kakor pri prejšnjih, dajejo avstro-ogrška banke in vojnopravilna blagajna v svrhu nabave vojnega posojila pod jako ugodnimi pogoji, posojila na vrednostne papirje, slednja blagajna tudi na hipotekarno tirjatve.

Štajerska je k prvim petim vojnim posojilom v prav posebno visoki izmeri pripomogla in tudi ne bo — o tem sem prepričan — v zadnjem odsekru strahovitega borena narodov hotela zaostati, temveč vstavlja vse moč za vspeh 6. vojnega posojila. Krasen vzgled nam je dala nemška država, ki je podpisala okrog 13 milijard mark 6. nemškega vojnega posojila.

Mislite na Vaše sinove in brate v vojski, ki se jih mora z vsem potrebnim oskrbeti, mislite na vse težke žrtve, ki ne smejte biti zastoni, mislite na Vaše brezprimerno krasno domovino, katero treba čuvati in — podpisite 6. vojno posojilo!

Lenartu na Štajerskem posestnica Marija Topolnik od nekega doslej neznanega storilca v njenem stanovanju napadena in s sekiro ubita. Hčerka umorjene, ki jo je tuje istotako s sekiro napadel, je tako hudo poškodovana, da ni pričakovati njene rešitve.

Peto vojno posojilo. Podpisovanje na peto vojno posojilo potom nemških sol v Ptiju doseglo je znesek po 125.000 kron, gotovo lep vzgled domoljubnosti. Posebne zasluge pridobil si je pri tem mestni šolski nadzornik g. Anton Sterling, ki je bil tudi radi tega od cesarja odlikovan.

Oropal je neznan zločinec posestnico Anto Pokrivač iz Jastrebece. Ta je šla iz Ormoža domov, nakar jo je v Salovskih gozdih napadel neznan mož in iztrgal nakupljenega blaga v precejšnji vrednosti.

Vlomici vломili so v klet in hram posestnike Marije Znidarič v Velicanah ter ukradli pokajeno meso, začimblo, različna oblačila, približno 100 litrov vina in več flas slivovke, vsega skupaj v vrednosti čez 700 kron.

V Celju je obolel neki vojak na kozah.

Elektrarna za Šoštanj. Tvoornice za usnje Franc Woschnagg in sinovi v Šoštanju prosile so za podeleitev vodno-pravnega dovoljenja in za obrtno-oblastno dovoljenje za zgradbe elektrarne ob Paki spodaj mesta Šoštanj (t. z. Peniggraben). Načrt temelji na največjo obrtno vodno množino 3000 sekundnih litrov, ki bodo pri padanju 4,35 metrov moč za na zemljišču 12219 davčne občine Skorno-Šoštanj nahajajočo se električno centralo dala.

Ne treste trave in cvetljice na ceste in pete. Štajerski cesarski namestnik razglasi: Že od nekdaj je v navadi, da ljudje ob posebnih cerkevih in drugih slovesnostih trošijo travo in cvetljice po cestah in potih. Vsled pomanjkanja krme je to sedaj prepovedano. Zoper tozadne prostopke je določena denarna globa do 5000 K, ali kazen zapora do 6 mesecev.

Maribor. Pisat se nam: Dosej se je zamoglo ob 7. uri zjutraj od Maribora v Sv. Lenart slov. gor. peljati, kjer se je zamoglo nastopiti zopet vožnjo nazaj ob 8. uri pooldne. Iz vzrokov štedenja se bode zdaj odhajanje vlaka iz Maribora na popoldanske ure, vrnitev iz Sv. Lenarta pa na jutranje ure preložilo. Ta namenu in vsaki praktični potrebi nasprotna sprememba voznih časov vzbuja v Mariboru živahno nevoljo.

Kaj vse se vidi ob železnici. „Gr. Tgb.“ piše: Mariborski železničarji pripovedujejo kot večkratni dogodek: Na progri Spielfeld-Ljutomer videjo se je že pred daljšim časom na mnogih krajinah živino, ki se je pasla na — zimskih setvah. Na vprašanje, kako se more to dopustiti, se je odgovorilo: „Za nas se vedno dovolj ostane! Kar potrebujemo, to že ostane, ljudje iz mesta pa naj pridejo sami na deželo ter naj tu delajo, da bodoje tudi kaj imeli!“ Tudi v radgonu našem kraju se take izraze večkrat čuje, medtem ko živina mirno rastopi žitno setve ... Kar železničarji vidijo in čujejo, bi zamogli opaziti pa tudi oblastveni organi! — Tako pišejo listi, in žalibog, da se taki slučaji res dogajajo. To so ravno posledice hujškarjev onih, ki se delajo proti oblastvam in javnosti za krasne patrijote, medtem ko v množici neizobraženega ljudstva hujšajo!

* * *

Snežni plaz. Iz Maliniza na Koroškem se poroča z dne 6. maja. Od Lonz je prišla je včeraj mogočna lavina, ki je predrla dolino do potoka Lavina je presenetila in pokopal Štefana Noisterniga in nekega vojno-vjetrega Rusa, ki sta ravno v gozdu delala. Noisterniga so zamogli še živega rešiti: ali revez je umrl na prizadetih ranah. Nesrečnega Russa doslej še niso zamogli najti.

Tatvina. Neki neznan tat vtihopal se je v stanovanlo hišo Marije Kuster, po domačem Fedo v Eberndorfu. Ukradel je iz neke omare za obleko 1000 kron denarja.

Detonator. Iz Zellbacha na Koroškem se poroča: Vicestražnjošter Tomaz Nischel

Umor in poskušeni umor. V noči na 8. maja bila je v Zoggendorfu pri Sr.

witzer je izvedel, da je pri Holzgoru v Zellbachu namesto lastnega vzeti otrok Kosche bil od tam stanjujoče Jere Natan večkrat hudo tepen in da je dne 6. t. m. naglo umrl. Ogled malega mrljica je dogнал, da je bil otrok skoraj do kosti suh in da so se na truplu poškodbe poznaše. Jera Natan tudi, da bi bila otroka ubila. Izročili so jo pa sodniji. Pri obdukciji otroškega mrljica se je dognalo, da je bilo otroku kratko pred smrtnjo na vsaki strani stiri reber zlomljenih.

Nezgoda. 10-letni posestnikov sin Jožef Halleger iz Goriacha našel je na polju nerazstreljeno vojaško patrono. Otrok se je s patrono igral. Nakrat se je patrona razstrelila in deček je bil v obrazu težko ranjen. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

Žito v cerkvenem stolpu. Iz Molzbichla na Koroškem se poroča: Zadnjč zlezlo je nekaj dečkov v cerkvenem stolpu do nadzvonov in so našli tam — vrečice z žitom, skrite v nekem kotu in pokrite s cunjam. Kmalu je to cela vas vedela. Dva moža sta šla tja in našla res šest vrečic z žitom. Dne 4. maja prišel je potem neki orožnik gledati, ki je že deset z žitom napolnjene vrečice našel. Žito je shranjeval tam sam mežnar. Da bi zaplenjeno žito zopet nazaj dobil, izgovarjal se je v posebni prošnji, da je moral žito v stolpu shranjevati, ker v njegovi hiši baje ni dovolj zračno in ker ima tam tudi misi in podgane. Ali oblasti temu izgovoru gotovo ne bodejo verovale.

Moteni pogreb. Iz Maria-Rojača se piše: Pred kratkim je bil tukajšnji trgovec Ernst Gorič pod veliko udeležbo h grobu spremjan. Ko je hotel zupnik grob blagosloviti, videl je, da se je neki mož v odprtji grob vlegel. Bil je to v občini Lindhof živeči Johan Oswald. Z dobrim prigovaranjem zupnika in hitro poklicanih orožnikov se ni moglo nicens dosegati. Vseled tega so morali brzko blaznega Oswalda s silo iz groba potegniti, da se je zamogel pogreb izvršiti.

Pazar. Iz Magdalensberga na Koroškem se poroča: Pri posestnici Nezi Knapp, po domače Edenix izbruhnil je na doslej neznani način ogromni in vpepelil stanovalno ter gospodarsko poslopje do zidovja. Medtem ko se je zamoglo živino komaj rešiti, zgorele so vse zaloge krme, pohištvo, obleke in živila. Posestnica ima škodo za 4000 krov.

Ruski vjetnik oropal tovarša. Nedaleč od St. Floriana pri Krasti našli so v gozdu nekega vojno-vjetrega Ruca s težkimi ranami na glavi v gozdu ležečega. Prinesli so ga v bolnišnico v St. Veitu. Povedal je, da je z nekim drugim Rusom iz delavnice na Tirolskem pobegnil. Na poti ga je njegov tovarš napadel, ranil in oropal ter je potem pobegnil.

Tatinski plan v stranišču. Cevljarski mojster Peter Sommeregger v Veitensfeldu opazil je dne 31. marca, da mu je nekdo iz omare 490 krov ukradel. Učenec mu je pozneje povedal, da je pomočnik Franc Rengselder napravil naznanilo. Ali predno so orožniki dolili, vrzel je tat denar v stranišče. K sreči so pa zamogli svoto iz stranišča dobiti.

Gostilna „Zlatorog“ pogorela. Iz Raibla na Koroškem se poroča: Nadalec znana gostilna „Zlatorog“ v Mantru, ki je last grofa Henckl von Donnersmarch, je v noči na 12. t. m. iz doslej neznanega vzroka pogorela. Le zidovje je ostalo. Večji del krasnega pohištva je postal istotako rop plamena. Škoda se ceni na okroglo 30.000 krov, pa je deloma z varovanjem krita. Vojaki in vjetniki so pod vodstvom inženir-lajtnanta Hansa Schrepper ogenj omejili in vsaj del pohištva rešili.

* * *

Velikanski dobički čeških fabrik. Fabrike sladičarnega blaga in šokolade a. dr. preje Maršner v Pragi-Vinogradih izkazujejo čistega dobička 510.380 krov (lansko leto le 369.039 krov) in plačujejo 20% dividende, medtem ko so lansko leto samo 13% plačevali. — „Kolinec“ kandidta in šokoladna fabrika v Kolincu izplačuje celo 40% dividende.

Draga pšenica v Ameriki. Zadnje dni se je cena pšenici v Ameriki izredno dvignila. Danes se plačuje stara pšenica v Novem Jorku 55 K za 100 kg. Pred vojsko leta 1914 je bila cena pšenici na novojorškem trgu štirikrat nižja, t. j. 12–14 K. Vzrok sedanji višji ceni je letošnja izredno slaba letina in trgovska špekulacija. Ameriški listi pišejo, da je bila letos v Ameriki tako slaba letina, kakor že 10 let ne. — Slišijo se glasovi, da se bo tudi za avstrijsko pšenico določila nekoliko višja cena. Kljub dragim pridelovalnim stroškom je bila v Avstriji za pšenico dosedaj v celi Evropi skoraj najnižja cena. S kmetijskega stališča je zahteva po boljši pšenični ceni popolnoma opravičena. Vsi industrijski izdelki so se tokom vojske dvignili za več sto odstotkov, samo žitne cene so ostale stare in sicer nižje kot mnogokrat pred vojsko.

Cene za monopolni saharin so sledete: stekleniče T 1 s 25 ploščicami po 0-70 (100-kratna sladkoba) po 25 v, zavitki 5 v, zavitki T 2 s 3000 ploščicami po 0-07 (100-kratna sladkoba) po 2 K 20 v, zavitki 3 K v kristalih po 10 gramov (1440-kratna sladkoba) po 4 K 50 v, zavitki 64 s prškom po 10 gramov (550-kratna sladkoba) po 6 K, zavitki P 5, s prškom po 25 gramov (550-kratna sladkoba) po 15 K. Provizija znaša pri T 1 za prodajo na debelo 2, za prodajo na drobno 4 v, pri T 28 v, oziroma 30 v, Pri P 3 K 25, oziroma 75 v, pri P 4 32 v, oziroma 1 K, pri P 5 K 1, oziroma 2 K 50 v.

Množine premoga in železa v zemlji. Silno naraščanje porabe premoga in železa v zadnjih desetletjih je bilo mnogokrat povod za razmotrivanja, kako dolgo bodo množine teh dveh za tehnično podlago človeške kulture neobhodnih rudnin na raspolago. Zanimivo piše o tem predmetu v „Deutsche Revue“ profesor dr. Branca. Pravi med drugim: Svetovna produkcija premoga je doslej od leta do leta v grozni meri naraščala, tako, da grozi popolno izčrpanje premogovnih množin istotako kot železa. Znan učenjak French je izračunal, da bodo v Evropi izpani v 100 do 200 letih premogovni rudniki na Severnem Angleškem, v osrednji Franciji, na osrednjem Češkem, na Saksionskem. V 200 do 350 letih na ostalem Angleškem, na Severnem Francoskem, na Nizjem Slezkem. V 600 do 800 letih v Saarbrücku, Aachen, Westfalskem in Belgiji. V 1000 letih na Gornjem Slezkem. Leta 1890 je znašala svetovna produkcija 513 milijonov ton, leta 1900 že 765, leta 1910 pa že 1143 milijonov ton, od tega 100 milijonov tun rujavega premoga. Nemogoče je preceniti, kako bo to v posameznih deželah naraščalo. Zato so cenzive gledje izčrpanja seveda na precej slabih nogah. Glasom Œbekejeve statistike se pridobi na zemlji vseh kovin in rudnin v vrednosti 27 milijard mark na leto. Vrednost premoga samega znaša 13 in pol milijard mark, železa 4 in pol milijard. Ta način pridobivanja zemeljskih zakladov, ki leže 1 do 1, km na na debelo v zgornji skorji, se lahko z vso pravico imenuje „rop.“ Za premog se bo morda še našlo kako nadomestilo, težje pa za železo. Zakaj kovine enake trdosti, ki bi se pridobivali, v večjih množinah, doslej še nimamo. Aluminij, ki se sedaj tvori bistveno iz aluminijskih hidratov, bi se lahko pridobil v velikanskih množinah, če se bo posredilo ga pridobivati iz aluminijskih silikatov (ilovice itd.). Toda trdina je mala, komaj le 2/4 do 3. Ali je možnost ga napraviti trdega kot železo in jeklo? In če ne — iz česa bi se delalo cloveštvu stroje, zeleniške tračnice, kolesa, poljedelska orodja, orožje?

Značilna volitve na irskem. Pri volitvi poslancev v angleško spodnjo zborunico v okraju South-Longford je bil izvoljen kandidat irske revolucionarne stranke „singfeinovce“, Maks Guines, proti kandidatu irskih nacionalistov, Mac Kenna. Guines je dobil 1498, Kenna pa 1461 glasov. Guinesa so podpirali irski protestantje. Guines se je udeležil zadnje irske revolucije se nahaja še sedaj v jedi.

Oddaja svinjske masti in surovega masla. Stajersko cesarsko namestništvo razglaša:

Da bode prebivalstvo enakomerno preskrbljeno s svinjsko mastjo in srovim masloni, se sledete določa: Lastniki svinj morajo slejkoprej oddati predpisano množino špeha ali svinjske masti in sicer od svinj težkih do 60 kg klavne teže 2 kg surove masti, od svinj težkih od 60 do 100 kg 3½ kg surove masti, od svinj težkih od 100 do 150 kg 6 kg surove masti, in od svinj težkih več kakor 150 kg 10 kg surove masti. Dosedaj oddane množine masti ali špeha se vračajo. Če je n. pr. kdo oddal pozimi od svinje, težke 60 kg, 1½ kg špeha, mora sedaj oddati od tiste svinje samo še 1 kg špeha. Prevzemne cene za surove ali spuščeno svinjsko mast in za špeh se določajo sledete: Za 1 kg surove svinjske masti ali surovega špeha 7 K 40 v, za spuščeno svinjsko mast pa 8 K 30 v za 1 kg. Pripomni se, da se računa za 6 kg surovega špeha 5 kg spuščene svinjske masti. Nadalje se določa, da morajo lastniki krov oddati gotovo množino surovega masla. To množino bodo določila okrajna glavarstva. Namesto surovega masla se bo lahko oddalo tudi spuščeno maslo. Cena za surove maslo se določa sledete: Za surove maslo 1 kg 6 K 50 v, za spuščeno maslo 8 K za 1 kg. Te cene veljajo za kraj, kjer se je surove ali spuščeno maslo pridelalo. Okrajna glavarstva so že določila mesto, kam se mora oddajati špeh, svinjska mast, surova in spuščena mast ter ime osebe ali nakupovalca teh predmetov. Zoper tozadovne prestope je določena denarna globa do 5000 K, oziroma kazens zapora do šest mesecov. — Župani so dobili glede oddaje masti, špeha in masla od okrajnih glavarstev natančnejša navodila.

Mlada dežela kot živila. Ker je važno, da se do nove letine izbrabijo vsa živila, ki jih nudi razstinstvo, se opominja, da mlada dežela, kakor se goji pri nas da je izborni in zelo redilno zelenjava na način špinace, katera se mora izvajati brez ogrozitve zdravja in sploh kakih nevšečnosti. Za človeško hrano je detelja najboljša v prvi dobi rasti, dokler ne zraste nad 10 do 15 cm. Kot zelenjava je treba pripravljati svežo in neovenelo kot špinaco. Uporabne so vse vrste deželite. Lucerno pa je treba večkrat popariti pri čemur se mora voda menjati; potem izgubi grenki okus. V kmetijskih gospodarstvih se je dežela v mirnih časih že zdavnaj uporabljala kot zelenjava.

Cerkov v spomin na svetovne vojne in na Tržačane. Padle za domovino, se bo zgradila v Trstu. V ta namen se je na cesaričin rojstni dan ustanovilo društvo za gradnjo te cerkve, v kateri bodo zapisana na zaobljubljenih tablah imena padlih Tržačanov ter tako izčrščena v spomin poznejšim rodovom. Po predlogu tržaškega škofa dr. Karline je bil izvoljen za predsednika namestnik dr. baron Fries-Skene. Častno predsedništvo se ponudi dvornemu višjemu maršalu in bivšemu tržačkemu namestniku Hohenloheju. Zaprosi se Njeno Veličanstvo cesarico, da najblagohotnejše blagovoli dovoliti, da se bo cerkev imenovala „spominska vojna cerkev Cesarsica Cita“.

Ženske čuvaji na železniščih. Na nekaterih železniških postajah se namerava nastaviti kot čuvanje (Weichenwächter) ženske. Natančneje se zadeva pozive pri postajah.

20 krov za klo moko plačalo se je te dni po poročilih v Raguzi od neke osebe.

Sinkočni podeljek nameravajo letos odpraviti na Nemškem. Ta dan naj bo povod delavnika.

Počitnice na ljudskih žolah v majniku. Od namestnije v Gradcu se poroča: Ponovno prosilo se je iz poljedelskih krogov, naj se ljudskim žolam z ozirom na silna poljska dela, ki jih je slabo vreme tako zakašnilo, na deželi poddelijo 14 dnevne počitnice. Ker so okrajni žolski sveti postavno opravljeni deliti glavne počitnice, je tem na roko dano, opravičenim željam v tem oziru ustrezti. Treba se je torej v tem oziru hitro pobrigrati pri okrajnem žolskem svetu. Majske počitnice vtejejo se v velike počitnice.

Preči ravjanju sadnih cen. Da se nakup vsega sadja po velikih konzervnih tvornicah letos omeji, izdal je urad za ljudsko prehrano prepoved, prodajati sadje pred gotovim rokom.

Tistim fabrikam konzerv in marmelade, ki bodo preje nakupovalce, se ne bode več sladkorja oddajalo.

Amerikanska fabrika za strelivo v Hamburgu je glasom pariškega „Journala“ v zrak zletela.

Aretacija bivšega poslanca Dudykiewicza. Nova Reforma poroča, da je bil vodja galiških rusofilov, poslanec Dudykiewicz, ki je začasa umaknjen. Rusov iz Lemberga pobegnil in ki je večkrat rutenske begunce oškodoval, zaradi političnih in drugih zločinov obtožen in aretiran. Kakor poročajo russki listi, se bode imel Dudykiewicz v kratkem pred neko sodnijo russki revolucionarjev zagovarjati.

Velikanske povodnji v Archangelsku na Russkem napravile so ogromno škode. Mnogoštevilni parnikov in ladij s tovorom se je potopilo. Vse v mestu zbrane zaloge zivila so uničene.

Slovenske Beneške. Zadnjie je poročal „Slovenec“, da spada med narodne zahteve Slovencev tudi priznanje slovenske pokrajine na Beneškem. Ta pokrajina je bila leta 1866 od „narodnega slovenskega trupla“ izrezana in tako „počasni smrti izročena“. Italijani so v ljudstvu zistematično slovenski narodni etibili. Slovenski jezik je bil podjavljen in vsa ta lepa pokrajina tudi od italijanske vlade v gospodarskem in kulturnem oziru zanemarjena. Na slovenskem Beneškem stanujejo baje 50.000 Slovencev. — Tako pise glavno glasilo slovenskih klerikalcev. Po našem mnenju ima v tem oziru prav. Kajti se več kot 50.000 po krvi slovenskih prebivalcev biva na Beneškem. In italijanska vlada jim je — zlasti s pomočjo laških katoliških duhovnikov — tekom dolgih let odvzela njih našrednostne posebnosti, pokvarila njih jezik, oropala jim sole, prepovedala slovenske pridige, — skušala jih je ednostavno z vsemi sredstvi nasilja potialjančiti. Žal, da se je tudi v veliki meri posrečilo. . . Samo nekaj se nam pri vsej tej zadevi čudno zdi; in to je treba povedati, čeprav za gotove ljudi ni posebno prijetno. Zakaj seklerikalni rešitelji slovenskega ljudstva niso pred vojno za beneške Slovence zavezali? Takrat pač ni bilo treba, potegovati se za nekatoliške, za protikatoliške Srbe; mnogo bolje bi bilo, ko bi že takrat slovenska kulturna javnost iskala zveze s podjarmjenimi beneškimi Slovenci! Uspeš takega dela bi tudi danes v tej grozoviti svetovni vojni čutili. Ali takrat se je raje iskalo stike s Srbi in Črnogorci, se je hotelo Stajersko v prid vseslovanskih ciljev razdrobiti, se je jokalo o „tužnem Korotanu“, ker ta ni hotel poslušati panslavistične melodije. Na beneške Slovence pa dotični gospodje niso mislili, kakor tudi na izseljence v Ameriko, kateri so danes za svoje nedolžne družine, za svojo narodnost in za avstrijsko domovino izgubljeni. . . Po toči zvoniti seveda ne pomaga. Ali zdelo se nam je potrebno, napraviti komentar k izvajanjem pobožnega in zdaj tudi tako patriotskega ljubljanskega „Slovenca“.

Zapeljavanje vojnih vjetnikov h požig in uničevanje. Poskus osrednje sile s pomočjo vojnih vjetnikov oškodovati, se je pred par dnevi zopet dognal: vojne vjetnike se v obliki vojaškega povelja opozarja, da s vtipnimi napovedimi in drugim stredstvi ter na podlagi posebnih naročil izvršujejo „sabotažo“ (to je zločine potom požiga itd.), da uničujejo setve, povzročajo požige in na ta način osrednjim silam težko gospodarsko škodo prizadevajo. Sovražniki rabijo v ta namen neko tajno pisavo, ki jo na listkih v živila skrito vtipnati upapljujo v taborišča vojnih vjetnikov. V nekem zavodu, ki je nosil naslov enega vojnega vjetnika, se je v pogaci spečeno pet takih listkov našlo. Smatrali je, da se to v vseh taboriščih vojnih vjetnikov dogaja. Obenem so prihajala tudi že poročila, da so pri zadnjem obdelovanju vojni vjetniki setveno blago ali mlade rastline na lašč poškodovali. Vsled tega je potrebna povsod največja previdnost in nadzorovanje, da se že poskuse take organizacije v kali zaduši. Vsled

tega se je na Nemškem začasno paketno pošto za vojne vjetnike vstavilo. Isto odredbo se bode izvršilo tudi v naših taboriščih in delavnih prostorih za vojne vjetnike. Pripomnili bi pa tudi, da naj vsak zasebnik strogo pazi na njemu dodeljene vojne vjetnike.

Zadnji telegrami.

Novi brezuspešni italijanski napadi.

Avtstrijsko uradno večerno poročilo.

K.-B. Dunaj, 16. maja. Iz vojno-tiskovnega sklada se od 16. t. sem poroča:

Italijani so svoje napade ob Soči danes dopoldne v polnem obsegu zopet zapričeli. Ne dosegajo nikjer uspehov in pridobivanje velike izgube.

Nemško večerno poročilo.

W.-B. Berlin, 16. maja. Pri dežju in megli je bilo bojevno delovanje na zapadni fronti neznatno. Pri Rojeuxu in Vauxaillonu prišlo je do krajevnih infanterijskih bojev. V Makedoniji so se severno od Monastira sovražni napadi izjalovili.

Zračni boj nad izlivom Themse.

W.-B. Berlin, 16. maja. Dne 15. maja dopoldne zadeala so 3 nemška pomorska letala pred izlivom Themse na neko sovražno letalno brodovje, obstoječe iz 3 letal. Po kratkem ljutem zračnem boju bila so vsa 3 sovražna letala sestreljena. Eno naših letal je bilo poškodovano in se moralno na vodo spustiti; drugo našo letalo vzelo je letalce na krov. Naši torpedni čolni so vzeli poškodovano letalo, ter sovražna letala seboj; en francoski častnik in en podčastnik sta bila vjeta.

Sef admiralnega stava mornarice.

Loterijske številke.

Gradec, 9. maja 1917: 44, 81, 71, 55, 57. Trst, 16. maja 1917: 73, 90, 63, 53, 76.

Ni več zobobola,

ne noči brez spanja. •Fides•: odpravi bolečine pri votilih zobeh, kakor pri najdrovnejših revmatičnih zobiljih boleznih, kjer ni pomagalo nobeno sredstvo. Ako ni uspeha, denar nazaj! Cena K 2—, 3 tuba K 5—, 6 tub K 8—. Nobenega zobnega kamenja več. Snežno-bele zobe dosežete s „Klin“-mim mik. Takočni učinek. — Cena K 2—, 3 steklenice K 5—. Kremey, Ljubljana, l. poštni predel 12,226, Ogrsko. 239

Kupim vsako množino

malinovega soka

Vzorce z navedbo cene je poslati takoj na **Emil Stiassny**, Kolonialwaren, Wien II., Obere Donaustraße 917. 233

500 kron
Vam plačam,
ako moji at-
težniki kore-
nini Rie-ha-
sam Vala
karja očesa, bradavice in tde-
kaze ne odpravi v 3 dneh brez
boljšin. Cena ene posode z
garanci skim pisanom K 175.
3 posode K 450, 6 posode
K 750. Stotero zahvalnih pi-
sem. Kremey, Kaschau Kasaj. I.
potni predel 12,344 (Ogrsko).

Izvrstna 219
prodajalka
za iztoč. nemškega,
slovenškega in hr-
vatskega jezika zmo-
na, išče službo v kaki
kantini na Spodnjem
Stajerskem. Naslov
se izve pri upravi
tega lista.

Kuhinjska in svinjska
dekla 212
se sprejmeta takoj
pri gospici Hermine
Totth po domače Soms.
Brezno ob Dravi, okraj
Mahrenberg.

Hlapec

za govedo, v starosti 17 let ali starejši mož,
se sprejne za pašo. Pomagal mu bode tudi
en Rus. Vprašanja na gospo Marijo Veršič,
posestnico na Bregu pri Ptaju. 217

Učenec

močan in zanesljiv se takoj sprejme pri me-
sarju in prekajevalcu. 220

Francu Urban v Ptaju.

Starejša, izvrstna 224

prodajalka
mešanega blaga kakor
dve učenki 225

se takoj sprejmejo pri trgovcu mešanega blaga
Hans de Tema, Bad Neuhaus (Doberno).

Dobro kolo

s transmisijo, za žago ali
mlin na vodo se poceni proda
pri preje **Ružička-žagi**
v **Markovcih**.

Vpraša se pri 221

mestnem uradu v Ptaju.

Volarja

še 227

viničarska šola v Burgwaldu
pri Mariboru. Mesečna plača 25 kron in vse
prosto.

3 lepi hrasti

8—9 m dolgi in 229

i debeli kostanj

po zimi podrti, se prodajo. Vprašati je pri
Johannu Gregorec, Grajena št. 19 pri Ptaju.

Močni učenec

s polno oskrbo za stavbno in pohištveno mi-
zarstvo se sprejme pri slovenskem mojstru.
Gradec, Herrgottwiesgasse Nr. 198. 226